

**GADA PĀRSKATS PAR DARBĪBĀM, KO
FINANSĒ NO ASTOTĀ, DEVĪTĀ UN DESMITĀ
EIROPAS ATTĪSTĪBAS FONDA (EAF)**

(2011/C 326/02)

Gada pārskats par darbībām, ko finansē no astotā, devītā un desmitā Eiropas Attīstības fonda (EAF)

SATURS

	<i>Punkts</i>
Ievads	1.–8.
Eiropas Attīstības fondu īpašās iezīmes	2.–8.
I nodaļa. Astotā, devītā un desmitā EAF īstenošana	9.–14.
Finanšu izpilde	9.–13.
Komisijas gada pārskats par astotā, devītā un desmitā EAF finanšu pārvaldību	14.
II nodaļa. Palātas Ticamības deklarācija par EAF	15.–64.
Palātas Ticamības deklarācija par astoto, devīto un desmito Eiropas Attīstības fondu (EAF) Eiropas Parlamentam un Padomei – ārējā revidenta ziņojums	I–X
Ticamības deklarāciju pamatojošā informācija	15.–57.
Revīzijas tvērums un pieeja	15.–16.
Pārskatu ticamība	17.–18.
Darījumu pareizība	19.–27.
Sistēmu efektivitāte	28.–51.
Komisijas vadības apliecinājumu ticamība	52.–57.
Secinājumi un ieteikumi	58.–64.
Secinājumi	58.–61.
Ieteikumi	62.–64.

PALĀTAS APSVĒRUMI

IEVADS

1. Šajā gada pārskatā ir izklāstīts Palātas izvērtējums par Eiropas Attīstības fondiem (EAF). Galvenā informācija par darbībām un izdevumiem 2010. gadā ir sniegta **1. tabulā**.

Eiropas Attīstības fondu īpašās iezīmes

2. Eiropas Attīstības fonds (EAF) ir galvenais Eiropas Savienības atbalsta instruments attīstības sadarbībai Āfrikas, Karību jūras baseina un Klusā okeāna reģiona (ĀKK) valstīs un aizjūras zemēs un teritorijās (AZT). To izveidoja 1957. gadā saskaņā ar Romas līgumu. Partnerattiecību nolīgums, ko 2000. gada 23. jūnijā Kotonū parakstīja uz 20 gadiem ("Kotonū nolīgums"), veido pamatu Eiropas Savienības attiecībām ar ĀKK valstīm un AZT. Tā galvenais mērķis ir mazināt un ar laiku izskaust nabadzību, nodrošinot ĀKK valstu un AZT ilgtspējīgu attīstību un pakāpenisku integrēšanos pasaules ekonomikā. Tas balstās uz trim papildu pīlāriem:

- attīstības sadarbība,
- ekonomiskā un tirdzniecības sadarbība un
- politiskā dimensija.

3. Katra EAF finansētās darbības ir izplānotas aptvertā perioda sākumā. Valsts stratēģijas dokuments, ko sagatavojusi attiecīgā ĀKK valsts vai AZT, un ES turpmākās konsultācijas ar plaša spektra personām, kas ieinteresētas attīstības procesā, veido pamatu valsts vidēja termiņa attīstības mērķiem un stratēģijām un norāda ES plānojamos finanšu piešķirumus, ko katra valsts varētu saņemt.

1. tabula. Eiropas Attīstības fondi. Galvenie dati par 2010. gadu

(miljonos EUR)

Budžeta sadaļa	Politikas joma	Apraksts	Maksājumi 2010. gadā	Pārvaldības veids	
Eiropas Attīstības fondi	8. EAF	Administratīvie izdevumi	0		
		Pamatdarbības izdevumi			
		Projekti	21	Centralizēta tieša	
		Budžeta atbalsts	0	Centralizēta tieša	
		Projekti	133	Decentralizēta	
			Projekti	2	Kopēja pārvaldība
			157		
	9. EAF	Administratīvie izdevumi	8		
		Pamatdarbības izdevumi			
		Projekti	204	Centralizēta tieša	
		Budžeta atbalsts	63	Centralizēta tieša	
		Projekti	29	Centralizēta netieša	
			Projekti	921	Decentralizēta
			Projekti	81	Kopēja pārvaldība
			1 305		
10. EAF	Administratīvie izdevumi	78			
	Pamatdarbības izdevumi				
	Projekti	181	Centralizēta tieša		
	Budžeta atbalsts	1 017	Centralizēta tieša		
	Projekti	11	Centralizēta netieša		
		Projekti	215	Decentralizēta	
		Projekti	271	Kopēja pārvaldība	
		1 772			

Administratīvie izdevumi kopā	86
--------------------------------------	-----------

Pamatdarbības izdevumi kopā	3 147
------------------------------------	--------------

Projekti	2 068
----------	-------

Budžeta atbalsts	1 079
------------------	-------

Maksājumi kopā ⁽¹⁾	3 233
--------------------------------------	--------------

Individuālās saistības kopā ⁽¹⁾	3 304
---	--------------

Vispārējās saistības kopā ⁽¹⁾	2 187
---	--------------

⁽¹⁾ 2010. finanšu gads, summas neto.

Avots: Eiropas Revīzijas palāta, balstoties uz datiem, ko tā saņēmusi no EuropeAid sadarbības biroja datu noliktavas.

PALĀTAS APSVĒRUMI

4. Eiropas Attīstības fondus finansē dalībvalstis, un tos reglamentē īpaša finanšu regula un pārvalda īpaša komiteja. Eiropas Komisija ir atbildīga par to darbību finansiālu īstenošanu, kuras finansētas no EAF līdzekļiem. Komisija 2010. gadā gandrīz visas EAF programmas pārvaldīja *EuropeAid* sadarbības birojs (turpmāk tekstā – “*EuropeAid*”), kas atbild arī par ārējo attiecību un attīstības izdevumu lielākās daļas pārvaldību; šos izdevumus finansē no Eiropas Savienības vispārējā budžeta ⁽¹⁾. Neliela daļa EAF projektu ⁽²⁾ attiecas uz humāno palīdzību, un tos pārvalda Humānās palīdzības ģenerāldirektorāts (ĢD ECHO). Ieguldījumu mehānismu pārvalda Eiropas Investīciju banka (EIB). Palātas sniegtā ticamības deklarācija un Eiropas Parlamenta budžeta izpildes apstiprināšanas procedūra uz ieguldījumu mehānismu neattiecas ⁽³⁾ ⁽⁴⁾, kaut arī darbības Eiropas Savienības vārdā un uz tās risku veic EIB, izmantojot EAF līdzekļus.

5. Pēc tam, kad 2009. gada 1. decembrī stājās spēkā Lisabonas līgums, 2010. gada 1. decembrī darbu sāka Eiropas Ārējās darbības dienests. Tā uzdevums ir atbalstīt Eiropas Savienības Augsto pārstāvi, kad tas pilda savas pilnvaras īstenojot Eiropas Savienības kopējo ārpolitiku un drošības politiku, kā arī citās ārējās pārstāvības jomās. Tāpēc 2010. gada beigās *EuropeAid* biroju un Attīstības ĢD apvienoja un izveidoja Attīstības un sadarbības ĢD – *EuropeAid* (ĢD DEVCO), kas kopš 2011. gada janvāra īsteno lielāko daļu EAF programmu.

6. EAF ieguldījumu īsteno ar projektu (66 % maksājumu 2010. gadā) un budžeta atbalsta ⁽⁵⁾ (34 % maksājumu 2010. gadā) starpniecību, un to pārvalda šādos trijos galvenajos veidos (**I. tabula**): centralizēti, kopīgi vai decentralizēti ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ Sk. 5. nodaļu “Ārējais atbalsts, attīstība un paplašināšanās” Palātas 2010. gada pārskatā par ES budžeta izpildi.

⁽²⁾ Veido 1,1 % no 2010. gada maksājumiem.

⁽³⁾ Sk. 118., 125. un 134. pantu Padomes 2008. gada 18. februāra Regulā (EK) Nr. 215/2008 par Finanšu regulu, ko piemēro 10. Eiropas Attīstības fondam (OV L 78, 19.3.2008., 1. lpp.), un Palātas Atzinumu Nr. 9/2007 attiecībā uz priekšlikumu par šo regulu (OV C 23, 28.1.2008.).

⁽⁴⁾ EIB, Komisijas un Palātas trīspusējā nolīgumā (134. pants 2008. gada 18. februāra Finanšu regulā, ko piemēro 10. Eiropas Attīstības fondam) ir izklāstīti noteikumi šo darbību revīzijai, kuru veic Palāta.

⁽⁵⁾ Budžeta atbalsts ietver līdzekļu pārskaitījumu (to veic Komisija) partnervalsts kasē, lai sniegtu papildu budžeta līdzekļus valsts attīstības stratēģijas atbalstam.

⁽⁶⁾ 21.–29. pants Finanšu regulā, ko piemēro 10. Eiropas Attīstības fondam.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

7. Saskaņā ar centralizēto pārvaldību (49 % maksājumu 2010. gadā) Komisija īsteno atbalsta pasākumus tieši. Saskaņā ar kopīgo pārvaldību (11 % maksājumu 2010. gadā) par Eiropas Savienības finansēto darbību īstenošanu atbild starptautiskās organizācijas ar nosacījumu, ka šo organizāciju uzskaites, revīzijas, kontroles un iepirkuma procedūras sniedz starptautiski atzītiem standartiem līdzvērtīgas garantijas. *EuropeAid* galvenie partneri ir ANO aģentūras un Pasaules Banka. Saskaņā ar decentralizēto pārvaldību (40 % maksājumu 2010. gadā) Komisija uztic dažu uzdevumu pārvaldību saņēmējvalstu iestādēm. EAF decentralizētās pārvaldības princips ir attēlots **1. diagrammā**.

8. EAF darbības īsteno tādās valstīs un tādās valstīs, kuru iekšējās kontroles sistēmas parasti darbojas vāji. Valsts kredītrīkotāju zemā administratīvā spēja saņēmējvalstīs, kā arī īstenoājorganizāciju un pārraudzītāju finanšu procedūru un kontroles mehānismu izveidē un piemērošanā pieļautās nepilnības lielā mērā apdraud darījumu pareizību. Pārbaužu veikšanu ļoti apgrūtina arī bieži vien lielais attālums līdz vietām, kur tiek īstenoti projekti, kā arī konflikti dažos reģionos.

8. Komisija šos riskus mazina, nosakot tos pietiekami agri un veicot korekcijas pasākumus. *EuropeAid* (centrālie dienesti un delegācijas) veic šo kontroles sistēmu tvēruma un veida augsta līmeņa *ex ante* pārbaudi, ievērojami pārsniedzot tiesību aktos prasīto finanšu aizsardzību. Ļoti būtisku vietu kontroles stratēģijā ieņem arī profilakses pasākumi, tostarp nozīmīgi apmācības pasākumi Komisijas darbiniekiem un īpaši izstrādāti pasākumi valsts kredītrīkotāju darbiniekiem. Vairākās valstīs ir izveidotas arī "valsts kredītrīkotāju atbalsta programmas". Pēdējos gados ievērojami paplašināta arī vadības sistēma, 2010. gadā publicējot arī jauno "Finanšu pārvaldības rīki" ES līdzekļu saņēmējiem.

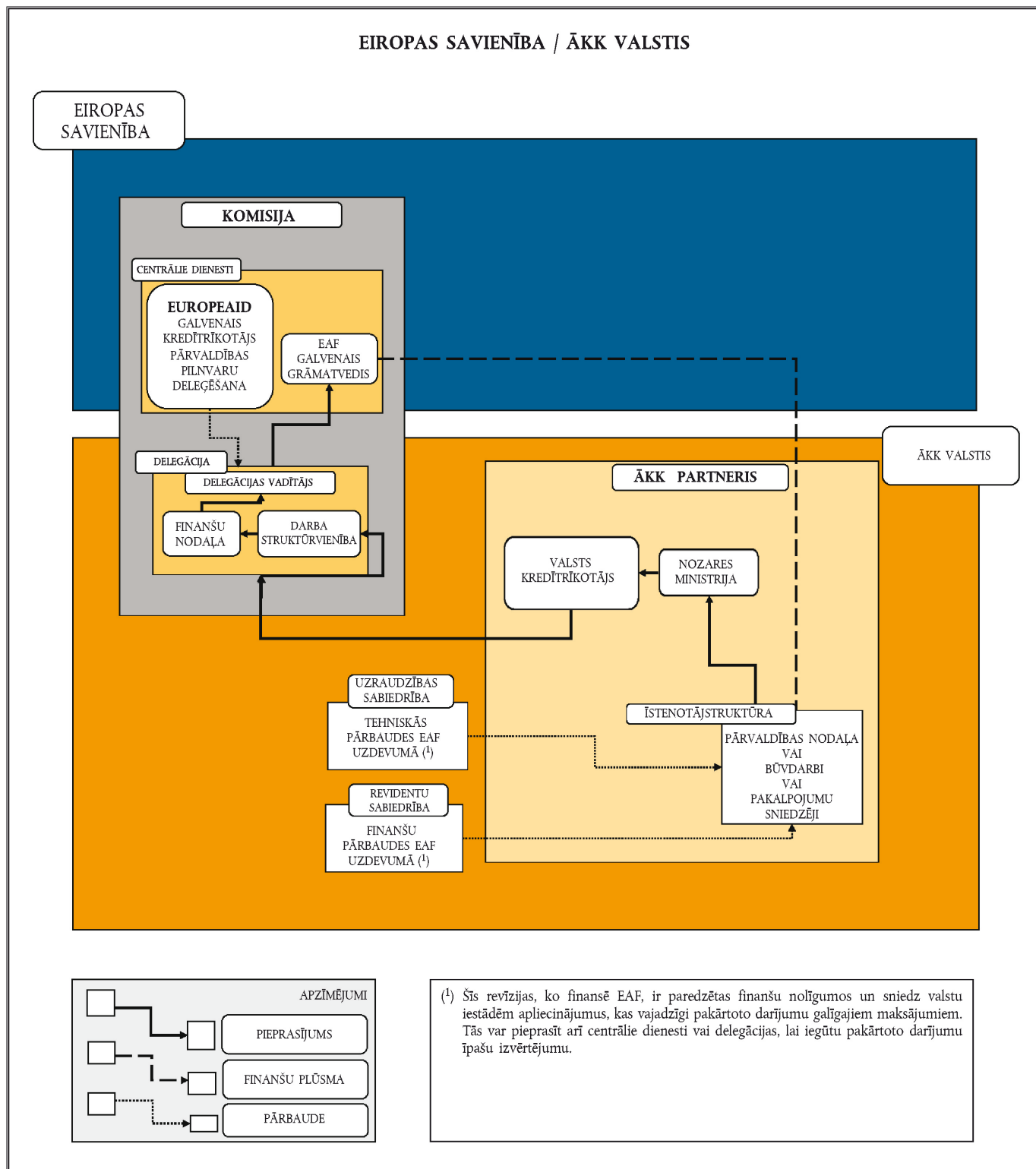
I NODAĻA. ASTOTĀ, DEVĪTĀ UN DESMITĀ EAF ĪSTENOŠANA

Finanšu izpilde

9. Astoto, devīto un desmito EAF 2010. gadā īstenoja vienlaicīgi. Katru EAF nolīgumu parasti noslēdz aptuveni uz piecu gadu saistību periodu, bet maksājumus var veikt ilgākā laikposmā. Astotais EAF aptver laikposmu no 1995. gada līdz 2000. gadam un sniedz Eiropas Savienības atbalstu 14 625 miljonu EUR apmērā. Devītais EAF aptver laikposmu no 2000. gada līdz 2007. gadam un sniedz Eiropas Savienības atbalstu 15 200 miljonu EUR apmērā.

10. Desmitais EAF aptver saistību periodu no 2008. gada līdz 2013. gadam un sniedz Eiropas Savienības atbalstu 22 682 miljonu EUR apmērā. Tas stājās spēkā 2008. gada 1. jūlijā. No šīs summas 21 967 miljoni EUR ir piešķirti ĀKK valstīm, bet 285 miljoni EUR aizjūras zemēm un teritorijām jeb AZT. Šīs summas ietver (attiecīgi ĀKK valstīm un AZT) 1 500 miljonus EUR un 30 miljonus EUR ieguldījumu mehānismam, kuru pārvalda EIB. Savukārt 430 miljoni EUR ir paredzēti Komisijas izdevumiem, kas saistīti ar EAF plānošanu un īstenošanu.

1. diagramma. Decentralizētās pārvaldības princips

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

11. Dalībvalstu kopējās iemaksas 2010. gadā bija 3 500 miljoni EUR. No dalībvalstīm vēl arvien tiek pieprasītas iemaksas devītajā EAF. 2011. gadā tiks izsludināts pēdējais uzaicinājums veikt iemaksas devītajā EAF, bet desmitajā EAF, kurā piedalīsies visas 27 dalībvalstis, tiks izsludināts uzaicinājums veikt pirmās iemaksas.

12. Kopējais Komisijas pārvaldīto EAF līdzekļu izlietojums un finanšu izpilde parādīta **2. tabulā**. Kopējās bruto saistības 2010. gadā tika uzņemtas par 2 662 miljoniem EUR (neto – par 2 187 miljoniem EUR), kas ir par 13 % mazāk, nekā Komisija paredzēja savās finanšu izpildes prognozēs⁽⁷⁾. Tas galvenokārt skaidrojams ar Komisijas lēmumiem nepieņemt vairākus finansēšanas lēmumus *Intra-ACP* (Iekšējā ĀKK) programmā⁽⁸⁾ un saistībā ar dažiem *V-FLEX* pasākumiem⁽⁹⁾, kā arī ar kavēšanos pabeigt desmitā EAF plānošanas dokumentus AZT un valsts stratēģijas dokumentu desmitā EAF starpposma pārskatu. *EuropeAid* ziņo, ka 2010. gadā uzņemtās individuālās saistības⁽¹⁰⁾ sasniedza 3 710 miljonus EUR (neto – 3 304 miljonus EUR), pārsniedzot finanšu īstenošanas prognozes par 410 miljoniem EUR jeb par 13 %. Taču vismaz 305 miljonus EUR iegūst, koriģējot datus, kas attiecas uz iepriekšējos gados uzņemtajām saistībām.

13. Lai gan bruto maksājumi bija 8 % zem izvirzītā mērķa, 2010. gadā tie sasniedza rekordlielumu 3 321 miljonu EUR (neto – 3 233 miljonus EUR). Neizlietotās saistības samazinājās par 8 % – no 12 490 miljoniem EUR līdz 11 444 miljoniem EUR, ko var skaidrot ar 2010. gada augsto maksājumu līmeni salīdzinājumā ar jaunajām 2010. gada saistībām. Vecās un neaktīvās neizlietotās saistības⁽¹¹⁾ vēl palielinājās par 11 % no 1 217 miljoniem EUR līdz 1 353 miljoniem EUR.

12. Komisija apstiprina, ka apzināti kavējusies pabeigt vairākus projektus, kuros nebija panākta pietiekama virzība; tāpēc izlietoto saistību kopējais apmērs bija nedaudz mazāks par paredzēto.

13. Revīzijas palāta konstatējusi, ka maksājumi sasnieguši rekordlielumu, tādējādi samazinot neizlietotās saistības. Komisija veikusi arī svarīgu uzdevumu – slēgusi vecos astotā EAF projektus.

Veco un neaktīvo saistību apjoma palielināšanos var izskaidrot ar uzņemto saistību lielo apjomu iepriekšējos gados, jo īpaši 2007. gadā, kad sāka desmito EAF.

⁽⁷⁾ Kopējās saistības attiecas uz finansēšanas lēmumiem. Atšķirību starp bruto un neto summām rada atceltās saistības.

⁽⁸⁾ Saskaņā ar Kotonū nolīgumu ĀKK valstu iekšējā sadarbība ir iekļauta reģionālās sadarbības un integrācijas pamatsistēmā, un tā aptver visas darbības, no kurām gūst labumu daudzas vai visas ĀKK valstis.

⁽⁹⁾ Atbalsts jaunattīstības valstīm finanšu krīzes seku pārvarēšanai.

⁽¹⁰⁾ Attiecas uz individuālajiem līgumiem. Atšķirību starp bruto un neto summām rada atceltās saistības.

⁽¹¹⁾ Vecās neizlietotās saistības ir līdzekļi, par kuriem saistības uzņemtas vairāk nekā pirms pieciem gadiem un kas vēl nav izlietoti. Neaktīvās neizlietotās saistības ir līdzekļi, par kuriem ir uzņemtas saistības, bet nav noslēgti līgumi, un šie līdzekļi nav izlietoti vairāk nekā divus gadus.

2. tabula. Kopējais EAF resursu izlietojums 2010. gada 31. decembrī

(miljonos EUR)

	Stāvoklis 2009. gada beigās		Budžeta izpilde 2010. finanšu gadā (neto)				Stāvoklis 2010. gada beigās				
	Kopsumma	Izpildes rādītājs ⁽²⁾	8. EAF ⁽³⁾	9. EAF ⁽³⁾	10. EAF	Kopsumma	8. EAF	9. EAF	10. EAF	Kopsumma	Izpildes rādītājs ⁽²⁾
A. RESURSI ⁽¹⁾	48 746		- 85	- 151	282	46	10 701	16 482	21 609	48 792	
B. IZLIETOJUMS											
1. Kopējās finansiālās saistības	35 591	73,0 %	- 46	- 116	2 349	2 187	10 698	16 463	10 617	37 778	77,4 %
2. Individuālās saistības	29 021	59,5 %	8	476	2 820	3 304	10 507	15 683	6 134	32 324	66,2 %
3. Maksājumi	23 101	47,4 %	157	1 304	1 772	3 233	10 240	13 121	2 973	26 334	54,0 %
C. Nenokārtotie maksājumi (B1-B3)	12 490	25,6 %					458	3 342	7 644	11 444	23,5 %
D. Pieejamais atlikums (A-B1)	13 155	27,0 %					3	19	10 992	11 014	22,6 %

⁽¹⁾ Sākotnējie piešķirumi 8., 9. un 10. EAF, līdzfinansējums, procenti, dažādi resursi un pārvietojumi no iepriekšējiem EAF.

⁽²⁾ Kā resursu procentuālā daļa.

⁽³⁾ Negatīvās summas atbilst atceltajām saistībām.

Avots: Revīzijas palāta, balstoties uz EAF pārskatiem par finanšu izpildi un finanšu pārskatiem 2010. gada 31. decembrī.

PALĀTAS APSVĒRUMI

Komisijas gada pārskats par astotā, devītā un desmitā EAF finanšu pārvaldību

14. Desmitajam EAF piemērojamā finanšu regulā⁽¹²⁾ noteikts, ka Komisijas pienākums ir katru gadu ziņot par Eiropas Attīstības fondu finanšu pārvaldību. Palāta uzskata, ka minētajā ziņojumā ir precīzi aprakstīta Komisijas darbības mērķu sasniegšana finanšu gadā (īpaši attiecībā uz finanšu izpildi un kontroles darbībām), kā arī finanšu stāvoklis un notikumi, kas ievērojami ietekmējuši 2010. gadā veiktos pasākumus. Palāta vērš uzmanību uz apsvērumu, kas sniegts 12. punktā, par to datu uzskaites koriģēšanu 2010. gadā, kuri attiecas uz iepriekšējos gados uzņemtajām individuālajām budžeta atbalsta saistībām.

⁽¹²⁾ 118. un 124. pants.

II NODAĻA. PALĀTAS TICAMĪBAS DEKLARĀCIJA PAR EAF

Palātas Ticamības deklarācija par astoto, devīto un desmito Eiropas Attīstības fondu (EAF) Eiropas Parlamentam un Padomei – ārējā revidenta ziņojums

I. Saskaņā ar 287. pantu Līgumā par Eiropas Savienības darbību un 141. pantu Finanšu regulā, ko piemēro 10. Eiropas Attīstības fondam un kas attiecas arī uz iepriekšējiem EAF, Palāta revidēja:

- a) astotā, devītā un desmitā Eiropas Attīstības fonda gada pārskatus, kuros ietilpst konsolidētie finanšu pārskati⁽¹³⁾ un astotā, devītā un desmitā EAF konsolidētie finanšu izpildes ziņojumi par 2010. gada 31. decembrī slēgto finanšu gadu; un
- b) Eiropas Attīstības fondu tiesiskajam regulējumam pakļauto pārskatiem pakārtoto darījumu likumību un pareizību attiecībā uz to EAF līdzekļu daļu, par kuras finansiālo pārvaldību atbild Komisija⁽¹⁴⁾.

Vadības atbildība

II. Saskaņā ar LESD 310.–325. pantu un finanšu regulām, kuras piemēro astotajam, devītajam un desmitajam Eiropas Attīstības fondam, vadība ir atbildīga par Eiropas Attīstības fondu gada pārskatu sagatavošanu un patiesu izklāstu un šiem pārskatiem pakārtoto darījumu likumību un pareizību:

- a) vadības atbildība attiecībā uz Eiropas Attīstības fondu gada pārskatiem ietver iekšējās kontroles izveidi, ieviešanu un īstenošanu attiecībā uz finanšu pārskatu sagatavošanu un patiesu izklāstu tā, lai tajos nebūtu būtisku neatbilstību krāpšanas vai kļūdas dēļ, un šo atbildību īsteno, izraugoties un piemērojot pienācīgas grāmatvedības metodes, kuru pamatā ir EAF galvenā grāmatveža pieņemtie grāmatvedības noteikumi⁽¹⁵⁾, un sagatavojot apstākļiem atbilstošas grāmatvedības aplēses. Eiropas Attīstības fondu gada pārskatus apstiprina Komisija;
- b) veids, kādā vadība īsteno savu atbildību par pakārtoto darījumu likumību un pareizību, ir atkarīgs no EAF finanšu regulā paredzētās Eiropas Attīstības fondu darbību īstenošanas metodes. Fondu darbību īstenošanai jāatbilst racionālas finanšu pārvaldības principam, kurš paredz efektīvas un produktīvas iekšējās kontroles izveidi, ieviešanu un īstenošanu, ietverot atbilstošu pārraudzību un pienācīgus pasākumus pārkāpumu un krāpšanas novēršanai un vajadzības gadījumā tiesvedību nepareizi izmaksāto vai izlietoto līdzekļu atgūšanai. Neatkarīgi no budžeta izpildes metodes Komisija uzņemas galīgo atbildību par Eiropas Attīstības fondu pārskatiem pakārtoto darījumu likumību un pareizību (LESD 317. pants).

⁽¹³⁾ Konsolidētajos finanšu pārskatos ietilpst bilance, pārskats par saimnieciskās darbības rezultātu, naudas plūsmas pārskats un tabula ar posteņiem, kas maksājami Eiropas Attīstības fondiem.

⁽¹⁴⁾ Saskaņā ar 2., 3., 4. pantu, 125. panta 4. punktu un 134. pantu Finanšu regulā, ko piemēro 10. Eiropas Attīstības fondam, šī ticamības deklarācija neattiecas uz to EAF līdzekļu daļu, kuru pārvalda un par kuru atbild EIB.

⁽¹⁵⁾ Grāmatvedības noteikumi, kurus pieņēmis EAF galvenais grāmatvedis, izstrādāti, pamatojoties uz Starptautiskajiem valsts sektora grāmatvedības standartiem (IPSAS), kurus izdevusi Starptautiskā Grāmatvežu federācija, vai, ja šādu standartu nav, tad pamatojoties uz Starptautiskajiem grāmatvedības standartiem (IAS) / Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem (IFRS), kurus izdevusi Starptautiskā Grāmatvedības standartu padome. Saskaņā ar Finanšu regulu konsolidētie finanšu pārskati par 2010. finanšu gadu ir sagatavoti, pamatojoties uz šiem grāmatvedības noteikumiem, kurus pieņēmis EAF galvenais grāmatvedis, kas pielāgo uzkrājumu grāmatvedības principus Eiropas Savienības īpašajiem apstākļiem, turpretī konsolidētie pārskati par Eiropas Attīstības fondu izpildi joprojām galvenokārt balstās uz naudas plūsmas grāmatvedības principiem.

Revidenta atbildība

III. Palātas pienākums ir, pamatojoties uz savu revīzijas darbu, sniegt Eiropas Parlamentam un Padomei ticamības deklarāciju par pārskatu ticamību un pakārtoto darījumu likumību un pareizību. Palāta veica revīziju saskaņā ar Starptautiskās Grāmatvežu federācijas (IFAC) starptautiskajiem revīzijas standartiem un ētikas kodeksiem un saskaņā ar Starptautiskās Augstāko revīzijas iestāžu organizācijas (INTOSAI) revīzijas standartiem, ciktāl tie piemērojami Eiropas Attīstības fondiem. Šajos standartos noteikts, ka Palāta plāno un veic revīziju, lai gūtu pamatotu pārliecību par to, ka Eiropas Attīstības fondu gada pārskatos nav būtisku neatbilstību un ka šiem pārskatiem pakārtotie darījumi ir likumīgi un pareizi.

IV. Revīzijā piemēro procedūras, lai iegūtu revīzijas pierādījumus par konsolidētajos pārskatos minētajām summām un sniegto informāciju, kā arī par pakārtoto darījumu likumību un pareizību. Procedūru izvēle ir atkarīga no revidenta sprieduma, tostarp attiecībā uz tādu risku kā būtiskas neatbilstības konsolidētajos pārskatos un pakārtoto darījumu būtiska neatbilstība Eiropas Attīstības fondu tiesiskajam regulējumam kļūdas vai krāpšanas dēļ. Lai izstrādātu konkrētajiem apstākļiem atbilstošas revīzijas procedūras, revidents, novērtējot minēto risku, pārbauda iekšējās kontroles mehānismus, ko piemēro galīgo konsolidēto pārskatu sagatavošanai un patiesam izklāstam, kā arī ieviestās pārraudzības un kontroles sistēmas, kuras paredzētas pakārtoto darījumu likumības un pareizības nodrošināšanai. Revīzijā izvērtē arī izmantoto grāmatvedības metožu piemērotību un grāmatvedības aplēšu pamatotību, kā arī konsolidēto pārskatu un gada darbības pārskatu vispārējo izklāstu.

V. Palāta uzskata, ka iegūtie revīzijas pierādījumi ir pietiekami un atbilstoši, lai pamatotu ticamības deklarāciju.

Pārskatu ticamība**Atzinums par pārskatu ticamību**

VI. Palāta uzskata, ka astotā, devītā un desmitā EAF gada pārskati visos būtiskajos aspektos patiesi atspoguļo Eiropas Attīstības fondu finanšu stāvokli 2010. gada 31. decembrī, kā arī darbības rezultātus un naudas plūsmas minētajā datumā slēgtajā gadā saskaņā ar EAF finanšu regulu un galvenā grāmatveža pieņemtajiem grāmatvedības noteikumiem.

Pārskatiem pakārtoto darījumu likumība un pareizība*Ieņēmumi***Atzinums par pārskatiem pakārtoto ieņēmumu likumību un pareizību**

VII. Palāta uzskata, ka pārskatiem pakārtotie ieņēmumi par 2010. gada 31. decembrī slēgto gadu visos būtiskajos aspektos ir likumīgi un pareizi.

*Saistības***Atzinums par pārskatiem pakārtoto saistību likumību un pareizību**

VIII. Palāta uzskata, ka pārskatiem pakārtotās saistības par 2010. gada 31. decembrī slēgto gadu visos būtiskajos aspektos ir likumīgas un pareizas.

*Maksājumi***Pamats negatīvam atzinumam par pārskatiem pakārtoto maksājumu likumību un pareizību**

IX. Palāta revīzijā atklāja, ka pārraudzības un kontroles sistēmas daļēji efektīvi nodrošināja maksājumu pareizību. Palātas aplēstais iespējamākais kļūdu īpatsvars maksājumos no astotā, devītā un desmitā EAF ir 3,4 %.

Negatīvs atzinums par pārskatiem pakārtoto maksājumu likumību un pareizību

X. Palāta uzskata, ka, ņemot vērā to jautājumu nopietnību, kas aprakstīti punktā, kurā pamato negatīvu atzinumu par pārskatiem pakārtoto maksājumu likumību un pareizību, maksājumos, kuri ir pakārtoti pārskatiem par 2010. gada 31. decembrī slēgto gadu, ir būtisks kļūdu līmenis.

2011. gada 1. septembrī

Priekšsēdētājs

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

*European Court of Auditors
12, rue Alcide De Gasperi, 1615 Luxembourg, LUXEMBOURG*

PALĀTAS APSVĒRUMI

Ticamības deklarāciju pamatojošā informācija*Revīzijas tvērums un pieeja*

15. Ticamības deklarācijas VI punktā izklāstītie apsvērumi par EAF pārskatu ticamību balstās uz revīziju, kurā pārbaudīja konsolidētos finanšu pārskatus⁽¹⁶⁾ un konsolidēto ziņojumu par astotā, devītā un desmitā EAF finanšu izpildi⁽¹⁷⁾. Revīzijā pārbaudīja pierādījumus, kas attiecas uz summām un sniegtajiem datiem. Revīzijā vērtēja arī izmantotās grāmatvedības metodes, vadības veiktās nozīmīgās aplēses un konsolidēto pārskatu vispārējo izklāstu.

16. Palātas vispārējā revīzijas pieeja un metodes, kas izmantotas, lai pārbaudītu pakārtoto darījumu pareizību, ir aprakstītas 1. nodaļas 1.1. pielikuma 2. daļā Revīzijas palātas 2010. gada pārskatā par budžeta izpildi. Ticamības deklarācijas VII–X punktā izklāstītie apsvērumi par EAF darījumu pareizību balstās uz šādiem komponentiem:

- a) revīzijas paraugs, kurā ir 195 darījumi, kas atbilst 30 individuālajām saistībām un 165 starpposma un galīgajiem maksājumiem, ko veikušas delegācijas vai Komisijas centrālie dienesti⁽¹⁸⁾. Vajadzības gadījumā uz vietas apmeklēja īstenotājorganizācijas un galasaņēmējus, lai pārbaudītu finanšu pārskatos vai izmaksu deklarācijās atspoguļotos pakārtotos maksājumus;
- b) pārraudzības un kontroles sistēmu efektivitātes novērtējums *EuropeAid* centrālajos dienestos un delegācijās; tajā tika ietverti šādi elementi:
  - i) kontroles vide un iekšējās kontroles standarti;
  - ii) līgumu un maksājumu ex ante pārbaudes, ko veic kredītrīkotāji, tostarp valstu kredītrīkotāji;
  - iii) uzraudzība un pārraudzība;
  - iv) ārējās revīzijas;
  - v) iekšējā revīzija;

⁽¹⁶⁾ Sk. 122. pantu 2008. gada 18. februāra Finanšu regulā, ko piemēro 10. Eiropas Attīstības fondam: "Finanšu pārskatos ietilpst bilance, pārskats par saimnieciskās darbības rezultātu, naudas plūsmas pārskats un tabula ar posteņiem, kas maksājami Eiropas Attīstības fondiem."

⁽¹⁷⁾ Sk. 123. pantu 2008. gada 18. februāra Finanšu regulā, ko piemēro 10. Eiropas Attīstības fondam: "Finansiālās īstenošanas ziņojumos ietilpst tabulas, kurās norādītas apropriācijas, saistības un maksājumi."

⁽¹⁸⁾ *EuropeAid*: 128 projekti un 20 budžeta atbalsta darījumi; Humānās palīdzības un civilās aizsardzības ĢD: 7 projektu darījumi par humāno palīdzību; Ārējo attiecību ĢD: 10 darījumi par administratīvajiem izdevumiem.

PALĀTAS APSVĒRUMI

- c) Komisijas vadības apliecinājumu caurskatīšana, kura ietvēra *EuropeAid* gada darbības pārskata novērtēšanu.

Pārskatu ticamība

17. Saskaņā ar attiecīgo Finanšu regulu un galvenā grāmatveža pieņemtajiem attiecīgajiem grāmatvedības noteikumiem Palāta secina, ka EAF pārskati par 2010. gada 31. decembrī slēgto finanšu gadu visos būtiskajos aspektos patiesi atspoguļo Eiropas Attīstības fondu finanšu stāvokli un to darbības rezultātus un naudas plūsmas.

18. Taču tāpat kā 2009. gadā *EuropeAid* darījumu ex post pārbaudes un Palātas veiktās pārbaudes atklāja, ka joprojām bieži sastopamas kodēšanas kļūdas⁽¹⁹⁾. Kaut gan Palātas veiktās finanšu pārskatu revīzijas laikā neatklājās šādu kļūdu izraisītas būtiskas kļūdas, tās tomēr nedrīkst atstāt novārtā, jo tās var ietekmēt to datu precizitāti, kurus izmanto gada pārskatu sagatavošanā, īpaši attiecībā uz finanšu gadu nodalīšanas procedūru gada beigās⁽²⁰⁾. Šādas kļūdas ietekmē arī *EuropeAid* finanšu pārvaldības datu ticamību.

Darījumu pareizība

19. Darījumu pārbaudes rezultātu kopsavilkums ir sniegts **1. pielikumā**. Palāta konstatēja, ka tās pārbaudītajā paraugā 27 % darījumu ir kļūdas. Palātas aplēstais iespējamākais kļūdu īpatsvars ir 3,4 %⁽²¹⁾. Turpmāk tekstā izvērsti izklāstīti Palātas svarīgākie apsvērumi.

KOMISIJAS ATBILDES

17. Komisija atzinīgi vērtē Revīzijas palātas secinājumu, ka, tāpat kā iepriekšējos gados, EAF pārskatos par 2010. gadu nav bijušas būtiskas kļūdas.

18. *EuropeAid* kopš 2009. gada īpaši cenšas uzlabot IT datu ievades kvalitāti. Tāpēc 2010./2011. gadā sākti līgumu un vadības informācijas sistēmas (CRIS) revīzijas moduļu nozīmīgi pārskati, kā arī horizontālas iniciatīvas datu kvalitātes uzlabošanai.

Kā uzsver Revīzijas palāta, datu ievades kvalitāte nav būtiski ietekmējusi 2010. gada pārskatus.

19. Komisija norāda uz Revīzijas palātas iepriekšējā gada (2009. gada) konstatējumu, ka *EuropeAid* portfeļa EAF daļā nebija būtisku kļūdu (t. i., nebija pārsniegti 2 %), turpretim budžeta portfelī aplēstais kļūdu īpatsvars bija 2–5 %. Revīzijas palāta konstatēja, ka 2010. gadā *EuropeAid* portfeļa budžeta daļā nebija būtisku kļūdu (1,7 %), turpretim EAF pasākumu darījumos kļūdu īpatsvars pārsniedza 2 % sliekšni (tas bija 3,4 %). Tādējādi šķiet, ka Revīzijas palātas pēdējo divu gadu revīzijas liecina par to, ka *EuropeAid* kontroles sistēmas veikspēja bijusi relatīvi stabila un, salīdzinot ar laiku pirms 2009. gada, tā kļūst labāka.

⁽¹⁹⁾ Piemēram, līguma veids, tā sākuma un beigu datums.

⁽²⁰⁾ Finanšu gadu nodalīšanas mērķis ir nodrošināt, lai gan ieņēmumi, gan izdevumi ir pilnīgi un precīzi reģistrēti pareizajā pārskata periodā.

⁽²¹⁾ Šādu kļūdu aplēses aprēķinu Palāta ieguva no statistiski reprezentatīva parauga. Minētais skaitlis ir tuvinātā aplēse (ko sauc par iespējamāko kļūdu īpatsvaru). Palātai ir 95 % pārliecība, ka kļūdu īpatsvars minētajā kopā ir no 1,0 % līdz 5,9 % (attiecīgi zemākā un augstākā kļūdas robeža).

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Ieņēmumi

20. Palāta revidēja ieņēmumu darījumus un konstatēja, ka tajos nav būtisku kļūdu.

Saistības

21. Palāta revīzijā konstatēja, ka saistībās nav būtisku kļūdu. Taču individuālajās saistībās, kas bija uzņemtas projektos, kurus īstenoja ar decentralizēto pārvaldību, diezgan bieži bija sastopamas (četrās no 14) skaitļos neizsakāmas kļūdas, kas attiecās uz konkursa noteikumu un līgumu parakstīšanai paredzēto juridisko termiņu ievērošanu.

22. Individuālajās saistībās, kas uzņemtas citādi (ne decentralizēti) pārvaldītajos projektos, kļūdas netika atklātas. Budžeta atbalsta saistībās Palāta konstatēja, ka, ņemot vērā Komisijas dinamisko pieeju nosacījumu interpretācijai ⁽²²⁾, *EuropeAid* pietiekami labi strukturētā un dokumentētā veidā ir uzskatāmi parādījis atbilstmi Kotonū nolīguma attiecināmības kritērijiem.

Maksājumi

23. Palātas veiktajā revīzijā konstatēja, ka maksājumos bija būtiskas kļūdas.

Projektu maksājumi

24. Visu veidu projektos, izņemot piegādes līgumus, tika konstatētas skaitļos izsakāmas un skaitļos neizsakāmas kļūdas.

25. Galvenie atklāto un skaitļos izsakāmo kļūdu veidi ir šādi:

- a) precizitātes kļūdas: aprēķina kļūdas;
- b) reālās pastāvēšanas kļūdas: nebija faktūrrēķinu vai citu apliecinājošu dokumentu par sniegtajiem pakalpojumiem vai piegādātajām precēm; deklarētie daudzumi pārsniedz paveiktajos darbos izlietos;
- c) attiecināmības kļūdas: iepirkuma procedūru ievērošana, izdevumi radušies ārpus īstenošanas perioda vai attiecas uz darbībām vai pakalpojumiem, kas nav paredzēti līgumā, un nepamatoti maksāts PVN.

21. Komisija arī turpmāk valsts kredītrīkotāju biroju un Komisijas nodaļu darbiniekiem centīsies nodrošināt īpašu apmācību par līgumslēgšanas procedūrām.

22. Komisija pauž atzinību par secinājumu, ka 2009./2010. gada periodā ievērojami uzlabots process, kas strukturētā un dokumentētā veidā novērtē un pierāda atbilstību attiecināmības kritērijiem.

23. Skatīt atbildi uz 19. punktu.

25.

c) Lai risinātu saņēmējvalstu uzlikto nodokļu problēmas, Komisija ir izdevusi jaunus norādījumus. Šiem norādījumiem būtu jāvienkāršo konkrētu PVN rēķinu apstrāde.

⁽²²⁾ Sk. 28. un 29. punktu Īpašajā ziņojumā Nr. 2/2005 par budžeta atbalstu, ko no Eiropas Attīstības fonda sniedz Āfrikas, Karību un Klusā okeāna valstīm (OV C 249, 7.10.2005.).

PALĀTAS APSVĒRUMI

26. Visbiežākās skaitļos neizsakāmās kļūdas attiecās uz izpildes garantijām⁽²³⁾, kas nebija pielāgotas pēc līguma summu palielināšanas; nebija ievērotas apstiprināšanas un līgumslēgšanas procedūras administratīvajiem izdevumiem, kurus atļāva Ārējo attiecību ĢD; nepietiekami apliecinātie dokumenti un nepilnīgi ievēroti līgumslēgšanas noteikumi.

Budžeta atbalsta maksājumi

27. Palāta revīzijā konstatēja, ka budžeta atbalsta maksājumos ir bieži sastopamas skaitļos neizsakāmās kļūdas, jo nav pietiekami strukturēti parādīts, ka saņēmējvalstu valdības publisko finanšu pārvaldībā ir panākušas apmierinošu progresu. Galvenais izskaidrojums bija pienācīgas vērtēšanas sistēmas trūkums, jo dažu saņēmējvalstu valdību publisko finanšu pārvaldības reformas programmas bija tikai sagatavošanas posmā vai arī tajās nebija iestrādāti reālistiski, skaidri un prioritāri mērķi. Dažos gadījumos delegāciju sagatavotajos publisko finanšu pārvaldības novērtējuma ziņojumos nebija izvērtēta attīstība, kas panākta attiecībā pret atsaucē periodam izvirzītajiem mērķiem. Taču pēc tam, kad 2010. gada jūnijā ieviesa pārskatīto sistēmu publisko finanšu pārvaldības uzraudzībai un ziņošanai par attīstības gaitu, par otro 2010. gada pusi pārbaudītajos darījumos šādas kļūdas vairs netika konstatētas.

Sistēmu efektivitāte

28. Sistēmu pārbaudes rezultātu kopsavilkums ir sniegts **2. pielikumā**. Palāta konstatēja, ka sistēmas daļēji efektīvi nodrošināja darījumu pareizību.

29. Kā norādīts 4. punktā, *EuropeAid* uzdevums ir īstenot lielāko daļu ārējās palīdzības instrumentu⁽²⁴⁾, kurus finansē no Eiropas Savienības vispārējā budžeta un Eiropas Attīstības fondiem. Tāpēc, ja vien nav norādīts citādi, Palātas apsvērumi gan par pārraudzības un kontroles sistēmu efektivitāti, gan par ģenerāldirektora gada darbības pārskata un deklarācijas ticamību attiecas uz visu *EuropeAid* atbildības jomu.

KOMISIJAS ATBILDES

27. Komisija pauž atzinību par secinājumu, ka pēc tam, kad 2010. gada jūnijā tika ieviesta pārskatītā sistēma publisko finanšu pārvaldības progresa novērtēšanai, publisko finanšu pārvaldības progresa pierādīšanas jomā kļūdas vairs netika konstatētas. Komisija stingri piemēro šo pieeju.

⁽²³⁾ Izpildes garantiju (būvdarbu un piegādes līgumiem) ietur no maksājuma līgumslēdzējai iestādei par jebkādiem zaudējumiem, kas rastos, ja līgumslēdzējs pilnībā un pienācīgi neizpildītu savus līgumā paredzētos pienākumus.

⁽²⁴⁾ Izņemot pirmspievienošāns atbalstu, palīdzību Rietumbalkāniem, humāno palīdzību, makrofinansiālo atbalstu, kopējo ārpolitiku un drošības politiku un ātrās reaģēšanas mehānismu.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Kontroles vide

30. *EuropeAid* kontroles vidi novērtēja kā efektīvu gan deleģāciju, gan centrālo dienestu līmenī.

31. *EuropeAid* ir skaidra kontroles stratēģija, lai novērstu vai atklātu un korigētu kļūdas, un Komisijas Iekšējās kontroles standarti ir plaši piemēroti. 2010. gadā *EuropeAid* turpināja centienus vēl vairāk stiprināt pārraudzības un kontroles sistēmas. Kā teikts Komisijas atbildēs uz Palātas 2008. gada ⁽²⁵⁾ un 2009. gada ⁽²⁶⁾ pārskatiem par EAF, *EuropeAid* ir izveidojis un sācis īstenot "Rīcības plānu *EuropeAid* pārvaldības un kontroles piramīdas stiprināšanai" (Rīcības plāns) ⁽²⁷⁾. Plānā ir ņemta vērā lielākā daļa apsvērumu un ieteikumu, ko Palāta bija paudusi iepriekšējos gada pārskatos, un tajā iekļauti pasākumi labākai personāla komplektēšanai atbilstoši kopīgajiem mērķiem ⁽²⁸⁾. Taču 2010. gadā šis plāns vēl bija agrīnā īstenošanas posmā.

Ex ante pārbaudes

32. Palāta novērtēja kredītrīkotāju veiktās ex ante pārbaudes *EuropeAid* centrālajos dienestos un deleģācijās un atzina, ka tās daļēji efektīvi novērš vai atklāj un labo kļūdas.

Projekti

33. Saistībā ar projektu maksājumiem nepilnības konstatēja izdevumu precizitātes, reālās pastāvēšanas un attiecināmības pārbaudēs (sk. 25. punktu). Atkarībā no līgumu veida *EuropeAid* veiktās ex ante pārbaudes bieži vien plaši ļauj uz ārēju pārraudzītāju apliecinājumiem (būvdarbu līgumiem) vai uz ārējām revīzijām un izdevumu apstiprinājuma pārbaudēm (programmu aplēsēm, dotācijām un maksas pakalpojumu līgumiem). Taču biežās kļūdas, ko Palāta konstatēja izdevumos, kuriem bija veikta šāda ārēja apliecināšana, revīzija un apstiprinājuma pārbaudes, liecina, ka no tās iegūstamā ticamība ir nepilnīga. Piemēram, Palāta konstatēja kļūdas 12 darījumos, kas attiecās uz dotāciju līgumiem, no kuriem visi bija apstiprināti pēc ārējām revīzijām vai izdevumu apstiprinājuma pārbaudēm.

31. "Rīcības plāns *EuropeAid* pārvaldības un kontroles piramīdas stiprināšanai" tiek īstenots saskaņā ar grafiku, un daudzu pasākumu īstenošana būs pabeigta jau līdz 2011. gada vidum. Viens no galvenajiem pasākumiem – jauns, tīmeklī bāzēts instruments ziņošanai divreiz gadā (Ārējās palīdzības pārvaldības ziņojums), kurā iekļauti no vadības informācijas sistēmām iegūti galvenie izpildes rādītāji, – tiks sākts 2011. gada jūlijā.

33. Komisija nepalaujas tikai uz šīm izdevumu apstiprinājuma pārbaudēm. *EuropeAid* revīzijas (obligātās) metodes ietver projektu ikgadējo riska novērtējumu, lai atlasītu pasākumus, kam būtu jāveic "risku" revīzija – visbiežāk papildus obligātajām izdevumu apstiprinājuma pārbaudēm. Turklāt *EuropeAid* turpina uzlabot izdevumu apstiprinājuma pārbaudžu kvalitāti – pavisam nesen izdoti standartizēti obligātie darba noteikumi revidentiem (ar kuriem līgumus noslēgusi Komisija vai saņēmēji). Deleģācijas un centrālie dienesti pārskata iesniegto apstiprinājuma pārbaudžu kvalitāti.

⁽²⁵⁾ 54. punkts.

⁽²⁶⁾ 54. punkta b) apakšpunkts.

⁽²⁷⁾ 2010. gada 19. novembra Rīcības plāns *EuropeAid* pārvaldības un kontroles piramīdas stiprināšanai.

⁽²⁸⁾ 2010. gada 19. novembra Rīcības plāns *EuropeAid* pārvaldības un kontroles piramīdas stiprināšanai, 7.1. un 7.2. pasākums.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Budžeta atbalsts

34. Attiecībā uz budžeta atbalstu svarīgs uzlabojums bija tas, ka 2010. gada otrajā pusē tika ieviesta jauna forma un shēma, pēc kādas delegācijas sagatavo savus ikgadējos ziņojumus par publisko finanšu pārvaldības sistēmu reformām saņēmējvalstīs. Tā mērķis ir nodrošināt, lai izdevumu atlīdzināšana balstītos uz strukturētu maksājuma nosacījumu izvērtējumu. Tomēr dažu saņēmējvalstu valdību publisko finanšu pārvaldības reformas bija tikai sagatavošanas posmā vai arī tajās nebija iekļauti reāli, skaidri un prioritāri mērķi, un tas traucēja strukturēti izvērtēt reformas attīstības gaitu (sk. 27. punktu).

Uzraudzība un pārraudzība

35. *EuropeAid* centrālo dienestu veikto uzraudzību un pārraudzību Palāta atzina par efektīvu, bet delegācijās – par daļēji efektīvu.

EuropeAid centrālie dienesti

36. *EuropeAid* centrālajos dienestos ir ieviesti vairāki līdzekļi, lai uzraudzītu pamatdarbības pasākumus un galveno kontroles mehānismu darbību.

37. Lai uzraudzītu projektu izpildes gaitu saņēmējvalstīs, kā arī citus aspektus – tādas kā delegāciju iekšējās kontroles mehānismi un cilvēkresursi –, centrālie dienesti analizē ārējā atbalsta pārvaldības ziņojumus, kurus delegācijas sagatavo divreiz gadā. Attiecībā uz 2010. gadā apmeklētajām delegācijām Palāta konstatēja, ka ziņojumos bija sniegta atbilstīga un ticama informācija. *EuropeAid* Rīcības plāna mērķis ir turpmāk stiprināt šo ziņojumu galveno lomu kontrolē un panākt, lai tie kļūst “par pamatu kontroles piramīdai un par galveno mehānismu pārskatatbildības nodrošināšanai starp delegācijām un centrālajiem dienestiem”. Šajā kontekstā, sākot no 2011. finanšu gada, delegāciju vadītājiem pirmo reizi būs jāsniedz ikgadējais ticamības apliecinājums par darbību rezultātiem, to likumību un pareizību, un tā mērķis ir atbalstīt ģenerāldirektora ikgadējo ticamības deklarāciju ⁽²⁹⁾.

34. Komisija ir gandarīta, ka Revīzijas palāta atzīst tās jaunās formas ieviesto uzlabojumu, saskaņā ar ko delegācijas sagatavo savus ikgadējos ziņojumus par publisko finanšu pārvaldības sistēmu reformu norisi. Tā kā šī pieeja ir konsolidēta, sagaidāms, ka tiks noteikti skaidrāki mērķi un novērtējumā tiks izmantoti atbilstīgi atsaucē periodi.

⁽²⁹⁾ 2010. gada 19. novembra Rīcības plāns *EuropeAid* pārvaldības un kontroles piramīdas stiprināšanai, 2.1. un 2.2. pasākums.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

38. Apstiprinājuma pārbaudes apmeklējumi delegācijās palīdz *EuropeAid* centrālajiem dienestiem novērtēt projektu izpildi un delegāciju iekšējās organizācijas, sistēmu un procesu atbilstīgumu. Papildus 14 gada gaitā veiktajiem apstiprinājuma pārbaudes apmeklējumiem *EuropeAid* analizēja rezultātus, kuri bija iegūti 14 apstiprinājuma pārbaudes apmeklējumos, kas notika 2008. un 2009. gadā. Analīzē atklājās, ka turpmāk jāstiprina delegāciju pamatdarbības un finanšu nodaļas un jānodrošina partnervalstīs vairāk iesaistīties projektu uzraudzībā un finansiālā līdzdalībā.

39. *EuropeAid* centrālie dienesti 2009. gada beigās izdeva papildu norādījumus delegācijām par uzraudzības apmeklējumiem uz vietas, un tajos bija iekļauti atlases kritēriji, lai nodrošinātu, ka gan pamatdarbības, gan finanšu aspekti tiek pienācīgi aptverti. Taču lielākā daļa delegāciju, kuras Palāta apmeklēja 2010. gadā, vēl nebija ievērojušas ieteiktās procedūras (sk. 44. punktu). Palāta konstatēja arī to, ka, lai uzlabotu partnervalstu veikto projektu uzraudzību un finansiālo līdzdalību, *EuropeAid* centrālie dienesti un delegācijas turpināja sniegt atbalstu EAF valstu kredītrikotāju dienestiem (sk. 43. punktu).

40. Revīzijas, kuras *EuropeAid* pilnvarojis veikt saskaņā ar pamatlīguma nolīgumu, sniedz vērtīgu informāciju par sistēmiskām nepilnībām projektu kontroles sistēmās un par potenciāli neattiecināmu izdevumu līmeni un veidu. *EuropeAid* centrālie dienesti katru gadu analizē šo revīziju rezultātus un veic pēcpārbaudes. Lielākā daļa secinājumu atkārtojas, tostarp par trūkstošu vai nepilnīgu dokumentāciju un nepareizām iepirkuma procedūrām, ko piemēro īstenotājorganizācijas. Šajā kontekstā nozīmīgs sasniegums bija "Finanšu pārvaldības rīki tiem, kas saņem ES līdzekļus ārējām darbībām", kurus pabeidza un izplatīja 2010. gada beigās, lai pilnveidotu īstenotājorganizāciju zināšanas par finanšu pārvaldību un attiecināmības noteikumiem.

41. *EuropeAid* centrālie dienesti uzrauga arī ar atbilstību saistītos jautājumus, veicot darījumu ex post pārbaudes. Tāpat kā iepriekšējos gados, šajās pārbaudēs bieži atklāj kļūdas saistībā ar nepilnīgiem vai neprecīziem datiem *EuropeAid* biroja CRIS⁽³⁰⁾ informācijas sistēmā. Konstatējumos arī atklājās, ka iepirkuma procedūras ir slikti dokumentētas. Taču kļūdas, kurām ir finanšu ietekme, galvenokārt attiecas uz nepamatotu avansa maksājumu ieskaitu, un tās, visticamāk, tāpat tiks izlabotas pirms līgumu darbības termiņa beigām. Lai gan *EuropeAid* gadu gaitā ir pilnveidojis darījumu ex post pārbaudes sistēmu, tā joprojām efektīvi neatklāj pakārtoto darījumu pareizības kļūdas un nepilnības kredītrikotāju veiktajās ex ante pārbaudēs.

39. *EuropeAid* pašreizējās pamatnostādnes par apmeklējumiem uz vietas nav obligātas. Paslaik *EuropeAid* apsver, kā, ņemot vērā šobrīd nepietiekamo darbinieku skaitu un pārbaudes apmeklējumiem paredzēto budžetu un ņemot vērā arī drošības jautājumus, labāk sistematizēt uzraudzības pasākumus (arī apmeklējumus uz vietas). Jo īpaši *EuropeAid* paredz ieviest uzraudzības un novērtēšanas pasākumu daudzgadu plānus, pastiprināt uzraudzības vadību un ziņošanas sistēmu, proti, 2011. gadā paredzēts no jauna izstrādāt Ārējās palīdzības pārvaldības ziņojumus (kas delegācijām jāiesniedz divreiz gadā), kā arī izstrādāt Programmu un projektu cikla pārvaldības jaunās pamatnostādnes.

41. *EuropeAid* šobrīd pārskata savu iekšējās kontroles sistēmas koncepciju un vēlreiz pārskatīs darījumu ex post pārbažu sistēmas izmaksu lietderību.

(30) Kopējā RELEX informācijas sistēma.

PALĀTAS APSVĒRUMI

42. *EuropeAid* nav izveidojis vadības informācijas sistēmas, lai uzraudzītu apmeklējumu uz vietas, ārējo revīziju un izdevumu apstiprinājuma pārbaudītu rezultātus un pēc pārbaudes, un tas traucē ģenerāldirektoram un delegāciju vadītājiem gūt pārlicību par to, ka koriģējoši pasākumi notiek savlaicīgi, īpaši attiecībā uz konstatēto kļūdu labošanu. Turklāt *EuropeAid* informācijas sistēmas *CRIS Audit* un *CRIS Recovery Orders* vēl nav sasaistītas, un tas apgrūtina koriģējošo pasākumu uzraudzību.

Delegācijas

43. Tāpat kā iepriekšējos gados, Palāta konstatēja, ka pie valstu kredītrikotājiem EAF saņēmējvalstīs veiktās pārbaudes ir slikti dokumentētas un nav efektīvas. *EuropeAid* centrālie dienesti un delegācijas bieži sniedz tehnisko palīdzību, lai šīs pārbaudes uzlabotu, taču rezultāti nereti ir ierobežoti vai nu tāpēc, ka valstu kredītrikotāji pienācīgi nepilda tiem uzticētos uzdevumus, vai tāpēc, ka resursi ir nepietiekami vai ir liela darbinieku mainība.

44. Lielākā daļa delegāciju, kuras Palāta 2010. gadā apmeklēja, nebija sekojušas *EuropeAid* norādījumiem par to, kā jāveic uzraudzības apmeklējumi uz vietas (sk. 39. punktu). Kopsavilkums par secinājumiem, ko *EuropeAid* sagatavoja pēc 14 pārbaudes apmeklējumiem, kurus delegācijās veica no 2008. gada marta līdz 2009. gada septembrim⁽³¹⁾, ir tāds, ka delegācijām pietrūkst resursu un tas bieži vien ierobežo to spēju veikt galvenos uzraudzības pasākumus, proti, projektu uzraudzību uz vietas, īpaši attiecībā uz finanšu aspektiem. *EuropeAid* Rīcības plāns risina vajadzību pastiprināt projektu uzraudzību⁽³²⁾.

Ārējās revīzijas

45. Palāta atzina, ka ārējās revīzijas funkcija bija efektīva attiecībā uz *EuropeAid* centrālajiem dienestiem, bet daļēji efektīva attiecībā uz delegācijām.

KOMISIJAS ATBILDES

42. Standartizēta IT instrumenta trūkums nenozīmē to, ka nometiek revīziju un uzraudzības pasākumu konstatējumu pēc pārbaude. Visi pastarpināti deleģētie kredītrikotāji veic revīziju pēc pārbaudi un vajadzības gadījumā izdod piedziņas rīkojumu.

EuropeAid sagaida, ka līdz 2011. gada beigām revīziju rezultātu apstrādes un piedziņas rīkojumu izdošanas sistēmu moduļi būs saistīti vienotā vadības informācijas sistēmā (CRIS).

Skatīt arī atbildes uz 31. punktu un 62. punkta c) apakšpunktu.

43. Skatīt atbildi uz 8. punktu.

44. Skatīt atbildi uz 39. punktu un 62. punkta c) apakšpunktu.

⁽³¹⁾ *EuropeAid*, 01: "Apstiprinājuma pārbaudes apmeklējumi no 2008. gada marta līdz 2009. gada septembrim: kopsavilkums par ieteikumiem", 2010. gada 17. decembrī.

⁽³²⁾ 2010. gada 19. novembra Rīcības plāns *EuropeAid* pārvaldības un kontroles piramīdas stiprināšanai, 6.2. pasākums.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

EuropeAid centrālie dienesti

46. EuropeAid centrālie dienesti ir izstrādājuši kopīgu metodoloģiju par gada revīzijas plānu izveidi, īstenošanu un pēcparbaudēm, un tā ir obligāta EuropeAid centrālajiem dienestiem un delegācijām. Būtisks uzlabojums 2010. gadā bija kopējas salīdzinājuma bāzes ieviešana, kas paredz 5 % ikgadējo revīzijas tvērumu. EuropeAid centrālie dienesti ievēroja šo metodoloģiju.

47. EuropeAid centrālie dienesti stingri uzraudzīja delegāciju ārējās revīzijas funkcijas un to ārējo revīziju kvalitāti, kuras veica saskaņā ar Komisijas revīzijas pamatlīgumu. Izsmeljoši ikgadējie kvalitātes pārskati sniedz nodrošīgu informāciju par vajadzīgajiem turpmākajiem uzlabojumiem un ir pamats turpmākiem norādījumiem un vadlīnijām ārējiem revidentiem.

Delegācijas

48. Daudzos aspektos delegācijas ir veikušas savas ārējās revīzijas saskaņā ar metodoloģiju. Taču Palāta konstatēja, ka joprojām ir jomas, kurās nepieciešami uzlabojumi. Kā jau norādīts Palātas 2009. gada pārskatā par EAF⁽³³⁾, nepietiekamais darbinieku skaits delegācijās ierobežo to iespējas sākt uz risku balstītas revīzijas, tāpēc priekšroka tiek dota obligātajām revīzijām. Tas negatīvi ietekmē arī revīzijas konstatējumu noskaidrošanas savlaicīgumu, tāpēc pastāv risks, ka neattiecināmi maksājumi var kļūt neatgūstami.

Iekšējā revīzija

49. Palāta novērtēja iekšējo revīziju kā efektīvu.

50. Iekšējās revīzijas struktūra (IRS)⁽³⁴⁾ darbojās atbilstoši mērķim sniegt ģenerāldirektoram pārlicību par riska pārvaldības, kontroles un iekšējo pārvaldības procesu efektivitāti un produktivitāti. Darbinieku trūkums, kas bija 2009. gadā, bija novērsts, un IRS spēja pilnībā izpildīt 2010. gada darba plānu.

46. Komisija pauž atzinību par Revīzijas palātas secinājumu, ka, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, būtiski uzlabota EuropeAid ārējās revīzijas metodoloģija.

48. Lai gan ir taisnība, ka darbinieku nepietiekamā skaita dēļ revīzijas konstatējumu noskaidrošana var ielgt, tomēr visi obligātie revīzijas ziņojumi Komisijai jāsaņem pirms galīgā maksājuma veikšanas, tāpēc risks, ka līdzekļi var kļūt neatgūstami, ir ārkārtīgi niecīgs.

⁽³³⁾ 47. punkts.

⁽³⁴⁾ IRS ir Komisijas ģenerāldirektorāta nodaļa. To vada nodaļas vadītājs, kurš tieši ziņo ģenerāldirektoram. Tās uzdevums ir sniegt neatkarīgu pārlicību par iekšējās kontroles sistēmas efektivitāti nolūkā uzlabot ģenerāldirektorāta darbību.

PALĀTAS APSVĒRUMI

51. Turklāt 2010. gadā ievērojami samazinājās vidējais laiks, kas *EuropeAid* dienestiem vajadzīgs, lai sagatavotu komentārus par revīzijas ziņojumu projektiem un izpildītu IRS un Iekšējās revīzijas dienesta (IRD) ieteikumus⁽³⁵⁾. Dažu iepriekšējo gadu ieteikumu īstenošana joprojām ievērojami kavējas, galvenokārt attiecībā uz cilvēkresursiem un IT jautājumiem.

Komisijas vadības apliecinājumu ticamība

52. Komisijas vadības apliecinājumu pārbaudes rezultāti ir apkopoti **3. pielikumā**.

53. Gada darbības pārskats patiesi atspoguļo dažādu ieviesto pārraudzības un kontroles sistēmu piemērošanu un rezultātus. Tas ir skaidrs un informatīvs, īpaši tāpēc, ka tajā ir izmantoti kvantitatīvie rādītāji. Tajā ir norādīts, ka, ņemot vērā daudzgadu kontroles sistēmas koncepciju un tās darbības rezultātus, *EuropeAid* neuzskata, ka atlikušo kļūdu īpatsvars⁽³⁶⁾ portfeli ir tāds, lai formulētu atrunu ģenerāldirektora ticamības deklarācijā. Tomēr joprojām nav sniegti pierādījumi šāda apgalvojuma apstiprināšanai.

54. Lai parādītu, kā dažādie kontroles slāņi palīdz atklāt un izlabot kļūdas, *EuropeAid* pirmo reizi iepazīstināja ar kopsavilkumu par kļūdām, kas atklātas un izlabotas ex ante un darījumu ex post pārbaudēs⁽³⁷⁾. Taču šie dati ir nepilnīgi, jo nav izsmēlošas informācijas par kļūdām, kas atklātas un izlabotas pēc revīzijām un izdevumu apstiprinājuma pārbaudēm, ko ierosināja *EuropeAid* ārpus revīzijas pamatlīguma vai ko ierosināja saņēmēji.

55. *EuropeAid* vēl nav izstrādājis pamatrādītāju, lai aplēstu atlikušo kļūdu finanšu ietekmi pēc visu ex ante un ex post pārbaudžu veikšanas. Kā jau norādīts Palātas 2009. gada pārskatā par EAF⁽³⁸⁾, ja nav šāda rādītāja, tad *EuropeAid* nespēj pierādīt, ka nepilnību un kļūdu finansiālā ietekme ir zemāka par noteikto būtiskuma kritēriju. Palāta atzīmē, ka *EuropeAid* strādā pie metodoloģijas šādas informācijas sniegšanai⁽³⁹⁾.

KOMISIJAS ATBILDES

51. Revīzijas ieteikumu īstenošana attiecībā uz cilvēkresursu politiku un informācijas tehnoloģiju sistēmām – šo abu minēto jomu ātra īstenošana ir ārkārtīgi sarežģīta – ievērojami kavējas, jo vajadzīgs laiks, lai gada plānošanas ciklā sagatavotu un īstenotu politikas izmaiņas. Tomēr *EuropeAid* ļoti rūpīgi un pastāvīgi uzrauga visu ieteikumu īstenošanu, tostarp katru pusgadu sniedzot “revīzijas” pārvaldības ziņojumus.

53. Komisija uzskata, ka *EuropeAid* gada darbības pārskata četros ticamības pamatelementos noteiktie kvalitatīvie un kvantitatīvie rādītāji patiešām sniedz vajadzīgos pierādījumus, lai formulētu ģenerāldirektora ticamības deklarāciju, kā arī sniedz pareizu vērtējumu par *EuropeAid* finanšu pārvaldības pareizību.

54. Gada darbības pārskatā skaidri dokumentēts, ka kopsavilkumā apkopotas tikai to revidentu atklātās un izlabotās kļūdas, ar kuriem *EuropeAid* noslēdzis revīzijas pamatlīgumu, t. i., *EuropeAid* gadā atklāto un izlaboto kļūdu faktiskais skaits naudas izteiksmē ir daudz lielāks par pārskatā minēto. Vidējā termiņā, pateicoties IT attīstības tendencēm, varētu būt iespējama arī vietējo revidentu finanšu konstatējumu centralizēta uzskaitē, taču šīs iespējas izmaksu lietderība vēl nav pilnībā izvērtēta.

55. *EuropeAid* darbs pie ĢD portfeli atlikušo kļūdu īpatsvara aplēses metodoloģijas (pēc visu pārbaudžu veikšanas) izveides saskaņā ar plānu tika sākts 2010. gadā un atbilstīgi grafikam tiek turpināts 2011. gadā. Šo metodoloģiju apstiprināja 2011. gada martā, un 2011. gada maijā tika sākts izmēģinājuma pētījums, lai to pārbaudītu un izstrādātu detalizētu darba programmu tās pilnīgai ieviešanai.

⁽³⁵⁾ IRD ir Komisijas ģenerāldirektorāts. To vada Komisijas iekšējais revidents, kurš atskaitās Komisijas Revīzijas progresa komitejai. Šā dienesta uzdevums ir sniegt neatkarīgu pārlicību par iekšējās kontroles sistēmu efektivitāti un palīdzēt Komisijai, sniedzot atziņumus, konsultācijas un ieteikumus.

⁽³⁶⁾ Kļūdu īpatsvars pēc tam, kad visas ex ante un ex post pārbaudes ir īstenotas.

⁽³⁷⁾ *EuropeAid* 2010. gada darbības pārskats, 3.1.2.2.4. punkts, 30. lpp.

⁽³⁸⁾ 50. punkts.

⁽³⁹⁾ *EuropeAid* 2010. gada darbības pārskats, 3.1.2.2.4. punkts, 30. lpp.

PALĀTAS APSVĒRUMI

56. Attiecībā uz 2010. finanšu gadu *EuropeAid* ģenerāldirektors paziņoja, ka ir guvis pamatotu pārliecību par to, ka esošās kontroles procedūras sniedz vajadzīgās garantijas par darījumu pareizību. Palātas veiktā revīzija šo apgalvojumu neapstiprina. Revīzijā konstatēja, ka *EuropeAid* sistēmas bija daļēji efektīvas un ka maksājumos, ko *EuropeAid* veica no Eiropas Attīstības fondiem un no ES vispārējā budžeta ārējām attiecībām un attīstībai, kopumā bija būtiskas kļūdas ⁽⁴⁰⁾.

57. Palāta uzskata, ka ģenerāldirektora deklarācijā un gada darbības pārskatā daļēji objektīvi novērtēta finanšu pārvaldības pareizība.

Secinājumi un ieteikumi

Secinājumi

58. Pamatojoties uz savu revīzijas darbu un saskaņā ar Finanšu regulu un galvenā grāmatveža pieņemtajiem grāmatvedības noteikumiem, Palāta secina, ka EAF pārskati par 2010. gada 31. decembrī slēgto finanšu gadu visos būtiskajos aspektos patiesi atspoguļo Eiropas Attīstības fondu finanšu stāvokli un to darbības rezultātus un naudas plūsmas minētajā datumā slēgtajā gadā.

59. Pamatojoties uz savu revīzijas darbu, Palāta secina, ka attiecībā uz 2010. gada 31. decembrī slēgto finanšu gadu:

- a) Eiropas Attīstības fondu ieņēmumos būtisku kļūdu nebija;
- b) EAF uzņemtajās individuālajās saistībās būtisku kļūdu nebija, taču ļoti bieži bija sastopamas skaitļos neizsakāmas kļūdas;
- c) EAF maksājumos bija būtiskas kļūdas.

60. Pamatojoties uz savu revīzijas darbu, Palāta secina, ka *EuropeAid* pārraudzības un kontroles sistēmas daļēji efektīvi nodrošināja maksājumu pareizību.

KOMISIJAS ATBILDES

56. Komisijas pārbaudes ir izstrādātas tā, lai pilnībā aptvertu daudzgadu projektu īstenošanas ciklu. Komisija uzskata, ka šīs pārraudzības un kontroles sistēmas ir efektīvas un, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, tās ir ievērojami uzlabotas. Šos uzlabojumus veicinājuši Revīzijas palātas ieteikumi iepriekšējos gados. Daudzus no šiem uzlabojumiem Revīzijas palāta ir novērtējusi atzinīgi, tāpēc galveno kontroles sistēmu būtiskie elementi tiek uzskatīti par "efektīviem"; 2010. gadā arī *EuropeAid* kontroles vide tika novērtēta kā "efektīva".

Skatīt arī atbildi uz 19. punktu.

57. Skatīt atbildi uz 53. punktu.

59.

c) Skatīt atbildi uz 19. punktu.

60. Skatīt atbildi uz 56. punktu.

⁽⁴⁰⁾ Sk. 5. nodaļu "Ārējais atbalsts, attīstība un paplašināšanās" Revīzijas Palātas 2010. gada pārskatā par ES budžeta izpildi, 5.35. un 5.36. punkts un 5.1. pielikums.

PALĀTAS APSVĒRUMI

61. Kā jau minēts iepriekšējos gada pārskatos par EAF, *EuropeAid* ir izveidojis visaptverošu kontroles stratēģiju, bet dažās jomās saglabājas nepilnības. 2010. gada beigās *EuropeAid* sāka īstenot "Rīcības plānu *EuropeAid* pārvaldības un kontroles piramīdas stiprināšanai". Plānā ir ņemta vērā lielākā daļa apsvērumu un ieteikumu, ko Palāta bija paudusi šajā un iepriekšējo gadu pārskatos, un tas var ievērojami uzlabot *EuropeAid* pārraudzības un kontroles sistēmu koncepciju un īstenošanu.

Ieteikumi

62. **4. pielikumā** attēloti rezultāti, kurus Palāta ieguva, pārbaudot, kā tiek ņemti vērā iepriekšējos gada pārskatos sniegtie ieteikumi. Ņemot vērā minēto pārbaudi, kā arī konstatējumus un secinājumus par 2010. gadu, Palāta iesaka *EuropeAid* pabeigt turpmāk minētos pasākumus, kas paredzēti tā Rīcības plānā:

- a) izstrādāt galveno rādītāju, lai aplēstu atlikušo kļūdu finansiālo ietekmi pēc tam, kad veiktas visas ex ante un ex post pārbaudes (sk. 55. punktu) ⁽⁴¹⁾;
- b) izvērtēt dažādo kontroles mehānismu izmaksu lietderību, īpaši tas attiecas uz ex post kontroles sistēmām (sk. 41. un 61. punktu) ⁽⁴²⁾;
- c) pastiprināt projektu uzraudzības efektivitāti, ietverot apmeklējumus uz vietas, pamatojoties uz daudzgadu uzraudzības un vērtēšanas plāniem (sk. 44. punktu).

KOMISIJAS ATBILDES

61. Skatīt atbildi uz 31. punktu.

62.

- a) *EuropeAid* darbs pie ĢD portfeli atlikušo kļūdu īpatsvara aplēses metodoloģijas (pēc visu pārbažu veikšanas) izveides saskaņā ar plānu tika sākts 2010. gadā, un atbilstīgi grafikam tas tiek turpināts 2011. gadā. Šo metodoloģiju apstiprināja 2011. gada martā, un 2011. gada maijā tika sākts izmēģinājuma pētījums, lai to pārbaudītu un izstrādātu detalizētu darba programmu tās pilnīgai ieviešanai.
- b) Komisija 2010. gadā, veicot *EuropeAid* kontroles stratēģijas plašāku pārskatu, sāka darbu pie kontroles mehānismu izmaksu lietderības. Šis darbs tiks pārskatīts un atsākts 2011./2012. gadā saistībā ar Finanšu regulas pašreizējās pārskatīšanas galīgo rezultātu.

Skatīt arī atbildi uz 41. punktu.

- c) *EuropeAid* paredz ieviest uzraudzības un novērtēšanas pasākumu daudzgadu plānus un pastiprināt uzraudzības vadību un ziņošanas sistēmu, proti, 2011. gadā paredzēts no jauna izstrādāt Ārējās palīdzības pārvaldības ziņojumus (kas deleģācijām jāiesniedz divreiz gadā), kā arī izstrādāt Programmu un projektu cikla pārvaldības jaunās pamatnostādnes.

⁽⁴¹⁾ Sk. arī 54. punkta a) apakšpunktu Palātas 2009. gada pārskatā par Eiropas Attīstības fondiem.

⁽⁴²⁾ Sk. arī 54. punkta b) apakšpunktu Palātas 2009. gada pārskatā par Eiropas Attīstības fondiem.

PALĀTAS APSVĒRUMI

63. Turklāt Palāta iesaka *EuropeAid*:

- a) pārbaudīt ticamību, ko var iegūt no ārējo pārraudzītāju apliecinājumiem, revīzijām un izdevumu apstiprinājuma pārbaudēm (sk. 33. punktu);
- b) ieviest vadības informācijas sistēmas, kas ļautu ģenerāldirektoram un delegāciju vadītājiem labāk uzraudzīt pēcpārbaudi rezultātiem, kas iegūti apmeklējumos uz vietas, ārējās revīzijās un izdevumu apstiprinājuma pārbaudēs (sk. 42. punktu);
- c) sasaitīt *CRIS Audit* un *CRIS Recovery Orders* informācijas sistēmas (sk. 42. punktu);
- d) arī turpmāk censties, lai nodrošinātu to, ka dati *CRIS* informācijas sistēmā tiek reģistrēti precīzi, izsmelīgi un savlaicīgi (sk. 18. un 41. punktu).

64. Attiecībā uz budžeta atbalstu Palāta iesaka *EuropeAid*:

- a) nodrošināt, lai delegācijas konsekventi piemērotu jauno formu un shēmu, pēc kādas tās gatavo savus ikgadējos ziņojumus par publisko finanšu pārvaldības sistēmu reformām saņēmējvalstīs, lai strukturēti un oficiāli parādītu progresu publisko finanšu pārvaldībā (sk. 34. punktu);
- b) ar politiskā dialoga starpniecību sekmēt skaidru vērtēšanas sistēmu izveidi saņēmējvalstu reformu programmās par publisko finanšu pārvaldību (sk. 34. punktu).

KOMISIJAS ATBILDES

63.

a) Komisijas dienesti šobrīd pārskata ārējo pārraudzītāju apliecinājumu, revīziju un izdevumu apstiprinājuma pārbaudžu kvalitāti un ticamību. Turklāt 2008. gadā Komisija pieprasīja obligāti veikt tehniskās revīzijas visos darbu līgumos, kuri noslēgti par summu, kas pārsniedz 15 miljonus EUR, un pēc tam izdeva standartizētus noteikumus. Tehniskās revīzijas aptver visu projekta ciklu no plānošanas līdz īstenošanai, ietverot arī pārraudzītāju apliecinājumu pārbaudes. Iespējams, šo pārmaiņu ietekme 2010. gadā vēl pilnā mērā nav redzama. Šobrīd Komisija apsver arī iespēju izveidot mehānismus, kas uzlabotu ar saņēmējiem nolīgtu izdevumu apstiprinājuma pārbaudžu kvalitāti.

b) Komisija izstrādā vadības informācijas sistēmas (proti, izmantojot jaunu, tīmeklī bāzētu delegāciju ziņošanas sistēmu), kas ļautu delegāciju vadītājiem labāk uzraudzīt apmeklējumus uz vietas iegūtos darbības un finanšu pārvaldības datus.

Skatīt arī atbildi uz 62. punkta c) apakšpunktu.

c) *EuropeAid* sagaida, ka līdz 2011. gada beigām revīziju rezultātu apstrādes un piedziņas rīkojumu izdošanas sistēmu moduļi būs saistīti vienotā vadības informācijas sistēmā (*CRIS*).

d) *EuropeAid* turpinās 2009. gadā sāktos centienus ievērojami uzlabot datu ievades kvalitāti. Tāpēc 2010./2011. gadā sākti līgumu un vadības informācijas sistēmas (*CRIS*) revīzijas moduļu nozīmīgi pārskati.

64.

a) Komisija nodrošinās jaunās formas stingru piemērošanu, lai pastiprinātu publisko finanšu pārvaldības progressa novērtēšanas strukturēto un formālo pieeju.

b) Komisija atzīst, ka jau budžeta atbalsta darbību sākumā ir svarīgi izveidot skaidru vērtēšanas sistēmu saņēmējvalstu reformu programmās par publisko finanšu pārvaldību. Šo pieeju pastiprinās regulārs politiskais dialogs ar attiecīgajām varas iestādēm.

1. PIELIKUMS

EIROPAS ATTĪSTĪBAS FONDU DARĪJUMU PĀRBAUŽU REZULTĀTI

	2010. g.			2009. g.	2008. g.	2007. g.
	Projekti	Budžeta atbalsts	Kopā			

PARAUGA LIELUMS UN UZBŪVE

Saistību kopskaits	20	10	30	50	45	60
Kopējais darījumu skaits (no tiem):	145	20	165	170	170	148
avansi	0	0	0	0	40	0
starposma/galīgie maksājumi	145	20	165	170	130	148

MAKSĀJUMU PĀRBAUŽU REZULTĀTI ⁽¹⁾ ⁽²⁾

Kļūdu daudzums pārbaudītajos maksājumos

Kļūdu nav	74 % (107)	65 % (13)	73 % (120)	78 %	76 %	63 %
Viena vai vairākas kļūdas	26 % (38)	35 % (7)	27 % (45)	22 %	24 %	37 %

Kļūdaino maksājumu analīze

Analīze pēc kļūdu veida

Skaitļos neizsakāmas kļūdas	39 % (15)	100 % (7)	49 % (22)	65 %	61 %	49 %
Skaitļos izsakāmas kļūdas:	61 % (23)	0 % (0)	51 % (23)	35 %	39 %	51 %
attiecināmības kļūdas	70 % (16)	0 % (0)	70 % (16)	23 %	44 %	68 %
reālas pastāvēšanas kļūdas	17 % (4)	0 % (0)	17 % (4)	23 %	38 %	21 %
precizitātes kļūdas	13 % (3)	0 % (0)	13 % (3)	54 %	19 %	11 %

SKAITĻOS IZSAKĀMO KĻŪDU APLĒSTĀ IETEKME UZ MAKSĀJUMIEM

Iespējamākais kļūdu īpatsvars	3,4 %
Zemākais kļūdu līmenis	1,0 %
Augstākais kļūdu līmenis	5,9 %

⁽¹⁾ Lai sniegtu dziļāku ieskatu tajās politikas grupās jomās, kurām ir atšķirīgi riska veidi, paraugu sadalīja mazākos.

⁽²⁾ Skaitļi iekavās attiecas uz darījumu faktisko skaitu.

2. PIELIKUMS

EIROPAS ATTĪSTĪBAS FONDU UN NO VISPĀRĒJĀ BUDŽETA MAKSĀTĀ ATTĪSTĪBAS ATBALSTA KONTROLES
SISTĒMU PĀRBAUŽU REZULTĀTI

Atlasīto pārraudzības un kontroles sistēmu novērtējums

Attiecīgā sistēma	Kontroles vide	Ex ante pārbaudes	Uzraudzība un pārraudzība	Ārējās revīzijas	Iekšējās revīzijas	Kopvērtējums
Centrālie dienesti <i>EuropeAid</i>	efektīva	daļēji efektīvas	efektīva	efektīvas	efektīvas	daļēji efektīvas
Pārstāvniecības	efektīva	daļēji efektīvas	daļēji efektīva	daļēji efektīvas	–	daļēji efektīvas

Pārraudzības un kontroles sistēmu kopvērtējums

Kopvērtējums	2010. g.	2009. g.	2008. g.	2007. g.
	daļēji efektīvas	daļēji efektīvas	daļēji efektīvas	daļēji efektīvas

3. PIELIKUMS

KOMISIJAS VADĪBAS APLIECINĀJUMU PĀRBAUŽU REZULTĀTI SAISTĪBĀ AR EIROPAS ATTĪSTĪBAS FONDIEM UN NO VISPĀRĒJĀ BUDŽETA MAKSĀTO ATTĪSTĪBAS ATBALSTU

Galvenie ģenerāldirektorāti	Ģenerāldirektora deklarācija (*)	Formulētās atrunas	Palātas apsvērumi	Ticamības kopvērtējums	
				2010. g.	2009. g.
AIDCO	Bez atrunām	–	<i>EuropeAid</i> ir izveidojis visaptverošu kontroles stratēģiju un turpinājis ievērojami uzlabot pārraudzības un kontroles sistēmu koncepciju un īstenošanu. Tomēr Palātas revidenti konstatēja, ka dažos kontroles mehānismos joprojām ir nepilnības un ka maksājumos ir būtiskas kļūdas.	B	B

(*) Atsaucoties uz ģenerāldirektora sagatavoto ticamības deklarāciju, viņam ir pamatota pārliecība par to, ka ieviestās kontroles procedūras sniedz vajadzīgās garantijas par darījumu pareizību.

A: ģenerāldirektora deklarācijā un gada darbības pārskatā objektīvi novērtēta finanšu pārvaldības pareizība.

B: ģenerāldirektora deklarācijā un gada darbības pārskatā daļēji objektīvi novērtēta finanšu pārvaldības pareizība.

C: ģenerāldirektora deklarācijā un gada darbības pārskatā nav objektīvi novērtēta finanšu pārvaldības pareizība.

4. PIELIKUMS

IEPRIEKŠĒJO APSVĒRUMU PĒCPĀRBAUDE EIROPAS ATTĪSTĪBAS FONDIEM

Gads	Palātas ieteikumi	Ieteikumu izpilde	Komisijas atbilde	Palātas analīze
2009.	<p>Saistībā ar plānoto visaptverošās kontroles stratēģijas pārskatīšanu EuropeAid vajadzētu izstrādāt galveno rādītāju atlikušo kļūdu finansiālās ietekmes aprēķināšanai pēc visām īstenotajām <i>ex ante</i> un <i>ex post</i> pārbaudēm, balstoties, piemēram, uz statistiski reprezentatīvu slēgto projektu paraugu (2009. gada pārskats, 54. punkta a) apakšpunkts).</p>	<p>EuropeAid pašlaik pārskata savu visaptverošo kontroles stratēģiju; atsaucei "EuropeAid rīcības plāns kontroles piramīdas stiprināšanai". EuropeAid ir nolīdzis ārēju konsultantu, lai izstrādātu ticamu un reālu metodoloģiju. Paredzēts, ka EuropeAid to pieņems 2011. gada pirmajā pusē.</p>	<p>EuropeAid darbs pie ĢD portfeli atlikušo kļūdu īpatsvara aplēses metodoloģijas (pēc visu pārbaudžu veikšanas) izveides saskaņā ar plānu tika sākts 2010. gadā, un atbilstīgi grafikam tas tiek turpināts 2011. gadā. Šo metodoloģiju apstiprināja 2011. gada martā, un 2011. gada maijā tika sākts izmēģinājuma pētījums, lai to pārbaudītu un izstrādātu detalizētu darba programmu tās pilnīgai ieviešanai.</p>	<p>Palāta ņem vērā Komisijas atbildi.</p>
	<p>Šīs pārskatīšanas laikā EuropeAid būtu jānovērtē dažādu kontroles sistēmu efektivitāte izmaksu ziņā, un jo īpaši darījumu <i>ex post</i> kontroles sistēma (2009. gada pārskats, 54. punkta b) apakšpunkts).</p>	<p>Kā jau minēts iepriekšējā ieteikumā, EuropeAid pašlaik pārskata savu visaptverošo kontroles stratēģiju. Ir sagatavota aplēse par kontroles mehānismu izmaksām.</p>	<p>Komisija 2010. gadā sāka darbu, lai novērtētu kontroles mehānismu izmaksu lietderību. Šis darbs tiks pārskatīts un atsākts 2011./2012. gadā saistībā ar Finanšu regulas pašreizējās pārskatīšanas galīgo rezultātu.</p>	<p>Palāta ņem vērā Komisijas atbildi.</p>
	<p>EuropeAid būtu jāpabeidz darbs pie finanšu pārvaldības instrumentu kopuma un par to jāinformē, lai izmantotu šos instrumentus bieži sastopamu kļūdu objektīvā riska novēršanā īstenotājorganizāciju, līgumslēdzēju un saņēmēju līmenī un lai tiem nodrošinātu pienācīgas zināšanas par finanšu pārvaldību un attiecināmības noteikumiem (2009. gada pārskats, 54. punkta c) apakšpunkts).</p>	<p>Finanšu rīks ir pabeigts, un tā izplatīšana sākās 2010. gada decembrī. Kopš 2011. gada februāra tas ir pieejams tiešsaistē.</p>	<p>Šis ieteikums ir pilnīgi īstenots.</p>	<p>Palāta ņem vērā Komisijas atbildi.</p>
	<p>EuropeAid arī turpmāk jācenšas panākt, lai pārstāvniecības izsmeloši un laikus reģistrētu datus CRIS <i>Audit</i> sistēmā (2009. gada pārskats, 54. punkta d) apakšpunkts).</p>	<p>Lai gan EuropeAid centās risināt problēmu, trijās no septiņām 2010. gadā apmeklētajām delegācijām joprojām tika konstatēts, ka CRIS <i>Audit</i> datu kvalitāte nav pietiekama.</p>	<p>EuropeAid 2011. gadā sāka pārskatīt CRIS revīzijas moduli. Papildinot to ar horizontālo darbu pie CRIS datu kvalitātes uzlabošanas, vidējā termiņā ievērojami labāk būtu iespējams risināt datu kvalitātes problēmas un uzlabot revīzijas moduli.</p>	<p>Palāta ņem vērā Komisijas atbildi.</p>

Gads	Palātas ieteikumi	Ieteikumu izpilde	Komisijas atbilde	Palātas analīze
2009.	CRIS <i>Audit</i> sistēmas koncepcija būtu jāmaina, lai tā sniegtu informāciju par galīgajiem neattiecināmajiem izdevumiem un par finanšu korekcijām, kas veiktas pēc revīzijas konstatējumu izskatīšanas kopā ar revīdēto vienību (2009. gada pārskats, 54. punkta e) apakšpunkts).	Šajā jautājumā 2010. gada gaitā nekāda attīstība nav novērota.	Šis ieteikums bija iekļauts Eiropas Revīzijas palātas 2010. gada novembrī publicētajā gada pārskatā par 2009. gadu, un Komisija to ir pieņēmusi. Tomēr IT attīstībai vajadzīgs ievērojams īstenošanas laiks, kas vēl nav iekļauts gada plānošanas ciklā. Lai gan, veicot CRIS revīzijas pārskatu, 2011. gadā tika sāta koncepcijas izstrāde/plānošana, maz ticams, ka sistēmas izmaiņas tiks ieviestas līdz 2012. gadam.	Palāta ņem vērā Komisijas atbildi.
	Nodrošināt, lai īpašajos nosacījumos, kas saistīti ar maksājuma mainīgās daļas izmaksu atkarībā no rezultātiem, būtu skaidri formulēti rādītāji, mērķi, aprēķina metodes un avoti, kas ļauj pārlicināties par atbilstmi šiem nosacījumiem (2009. gada pārskats, 55. punkta a) apakšpunkts).	Visos 2010. gadā revidētajos 10. EAF budžeta atbalsta finansēšanas nolīgumos skaidri un nepārprotami ir norādīti rādītāji, mērķi, aprēķina metodes un apstiprinājuma avoti.	Šis ieteikums ir pilnīgi īstenots.	Palāta ņem vērā Komisijas atbildi.
	Nodrošināt, lai delegāciju pārskati sniegtu strukturētus un dokumentētus pierādījumus par to, kā ir uzlabojusies publisko finanšu pārvaldība, sniedzot skaidrus kritērijus, kas jāpiemēro uzlabojumu novērtēšanai (piemēram, rezultāti, kas attiecīgā laika posmā jāasniedz saņēmējvalsts valdībai), kritērijus, lai novērtētu, vai ir panākta virzība uz priekšu, un kādu iemeslu dēļ reformu programmu nevarēja īstenot saskaņā ar plānu (2009. gada pārskats, 55. punkta b) apakšpunkts).	2010. gada jūnijā tika ieviesta jauna forma, kādā delegācijām jāpasagatavo publisko finanšu pārvaldības ikgadējie uzraudzības ziņojumi, tostarp jauna shēma publisko finanšu pārvaldības reformu gaitas novērtēšanai. Saņēmējvalstu valdību sasniegumu salīdzinājums ar skaidriem un reāliem prioritārajiem mērķiem īstermiņā (12 mēnešos) un vidējā termiņā (nākamajos trijos gados) sekmē strukturētu un formalizētu novērtējumu. Taču 2010. gadā Palāta atklāja gadījumus, kad publisko finanšu pārvaldības reformas programmas / rīcības plāni vēl bija pieņemšanas posmā vai arī tiem nebija reālu, skaidru un prioritāru mērķu. Tas traucēja veikt šādu strukturētu un formalizētu novērtējumu.	Šis ieteikums ir pilnīgi īstenots. Papildus 2010. gada jūnijā izdotajiem norādījumiem par ziņošanu Komisija ir izstrādājusi strukturētu sistēmu saņēmēju publisko finanšu pārvaldības stratēģiju atbilstības un ticamības novērtēšanai, kas jāpiemēro pirms budžeta atbalsta programmu īstenošanas sākuma. Tādējādi īpaši tiek uzsvērts, ka jāizveido vērtēšanas sistēma ar skaidriem bāzes datiem un mērķiem, ko iespējams uzraudzīt visā programmas laikā. Šo sistēmu 2011. gada februārī izsniedza ĀKK delegācijām izmantošanai jaunu programmu sagatavošanā.	Palāta ņem vērā Komisijas atbildi.